

an true limet i samfunnet, sier utvalg: illitskrise

FIKK RAPPORT: I går mottok innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug (Frp) rapporten fra utvalget hun satte ned. Utvalget ble leder av Grethe Brochmann.

de har lavere yrkesdeltakelse eller bidrar til å trekke lønnene ned, slik at troen på at alle bidrar til et felles gode svekkes. Den andre forklaring er at det skyldes innvandrernes normer, holdninger og kultur.

For å opprettholde og styrke tilliten i samfunnet når det kommer flere flyktninger, foreslår utvalget å satse på inkludering i arbeidsliv og utdanning og kvalifisering.

Flertallet i utvalget mener at dette først virker over tid, og at det i tillegg bør utvikles en tydeligere politikk for forventnings- og normdannelse på kort sikt. Dette vil si tiltak som å forby heldekkende ho-deplagg, lage retningslinjer for å bruke av religiøse symboler i visse sammenhenger og å ikke gi fritak for undervisning eller arbeidsoppgaver til innvandrere dersom dette kan hindre integrering.

Cindy Horst, professor ved

fredsforskningssenteret Prio, har tatt på dissens på dette spørsmålet. Hun advarer på prinsipielt grunnlag mot mer offensive tiltak for å lovregulere minoritetenes religiøse og kulturelle praksis. Store debatter om praksiser som gjelder svært få, kan virke stigmatiserende og vil ikke bidra til felles løsninger, mener hun.

Asle Toje, forskningsdirektør ved Det Norske Nobelinstitut, har også tatt dissens.

Han mener imidlertid at høy og permanent innvandring vil bli en akutt utfordring for norsk kultur, og at det bør innføres mer aktive, normative pålegg for å skape en tilslutning om en bred norsk kultur, fremfor den smale tilslutningen som kreves i et flerkulturelt samfunn.

Forstår skepsisen

I rapporten skriver utvalget at innvandring først og fremst er

en fordel for dem som ankommer Norge, og at de får en høyere inntekt enn før, enten det gjelder flyktninger eller arbeidsinnvandrere. For den eksisterende befolkningen er virkningene mer sammensatt. Innvandringen fører til at prisene blir lavere enn de ellers ville ha vært, men mye av dette skyldes at lønningene blir lavere.

Isolert sett vil den eksisterende befolkningen også måtte betale mer i skatt eller få færre velferdsgoder, ettersom innvandrere i større grad forsørges av det offentlige og at det blir flere å fordele oljefor-muen på.

Videre skriver de at høy innvandring bidrar til å forverre statsfinansene på lang sikt, men at dette er av liten betydning sammenliknet med utfordringene som følge av en aldrende befolkning og av at oljefondet tappes.

stiann@klassekampen.no

SPØR ØKONOMEN

FORSLAG: Kjetil Storesletten er blant dem som vil bytte ut Statistisk sentralbyrås modeller. **FOTO: CHRISTOPHER OLSSØN**

Strid i byåret

Hva skjer i SSB?

Roman Eliassen
PROGNOSE

Et utvalg foreslår at forskningsavdelingen i Statistisk sentralbyrå (SSB) skal bytte ut sine velprøvde prognosemodeller Kvart og Modag med såkalte DSGE-modeller. Alle disse modellene prøver å forutsi og forklare økonomiske konjunkturer, men DSGE-modeller er ifølge utvalget bedre forankret («mikrofunderte») i individers preferanser og handlinger enn SSBs tradisjonelle modeller.

SSB bør bruke DSGE fordi det er det ledende makroøkonomer driver med, påstår utvalget.

Her er hva noen ledende makroøkonomer sier om DSGE:

Nobelprisvinner Robert Solow avviser modellene fordi de i praksis antar at økonomien består av én rasjonell uddelig person med en langsiktig, konsistent plan – og at de forklarer arbeidsledighet som et frivillig valg av arbeideren eller et tilfeldig «sjokk» i økonomien.

Nobelprisvinner Paul Krugman har antydning at makroøkonomi var bedre stilt på 1970-tallet før man begynte med denne typen teori.

Paul Romer, sjeføkonom i Verdensbanken og ledende makroøkonom i en årrekke, skriver: «Makroøkonomi har gjort tilbakeskritt de siste tretti

årene (...) Modellene forklarer konjunkturer med innbilte årsaksmekanismer som ikke påvirkes av handlinger personer gjør.»

De tradisjonelle modellene til SSB er på sin side basert på solid empiri fra norske økonomiske forhold gjennom flere tiår og har sterk forankring i økonomisk teori både på etterspørsels- og tilbudssiden. Modellene er gode på å anslå effekten av statlig pengebruk (finanspolitikk) og motkonjunkturpolitikk. Å utfase disse modellene til fordel for DSGE vil i praksis medføre at SSB skal forske mindre på det som er relevant for norsk økonomisk politikk og i stedet bruke all sin tid på å publisere i internasjonale tidsskrifter som ikke har norske forhold øverst på agendaen.

Grunnpremisset i utvalgets rapport er at det internasjonale tidsskriftsystemet er en objektiv målestokk på vitenskapelig kvalitet. Sannheten er at disse tidsskriftene konserverer et sterilt teoretisk paradigme modent for utskiftning. De er i alle fall ikke opptatt av den praktisk-politiske relevansen av forskningen, men er snarere en arena for fagautistisk matematisk tåkeprat.

I tillegg til at utvalget vil at SSB skal drive med irrelevant forskning, foreslår det å kutte stillinger i forskningsavdelingen fra cirka 80 til 25–35. Man kan lure på hvorfor de ikke bare legger ned hele avdelingen, eller om det kanskje nettopp er det som er formålet med forslagene.

Roman Eliassen, samfunnsøkonom

Lurer du på noe om samfunnsøkonomi, så skal våre økonomer gjøre sitt beste for å svare. Send inn ditt spørsmål til okonomi@klassekampen.no

Askil Halse

Katinka Holtmark

Roman Eliassen

Jørgen Juel Andersen

Sara Cools